

Statsrevisoratet
Christiansborg
1240 København K.

Ministeren
Holmens Kanal 22
1060 København K

Tlf. 3392 9300
Fax. 3393 2518
E-mail sm@sm.dk

Dato:

J.nr. 609-717

Redegørelse for foranstaltninger og overvejelser i anledning af Statsrevisorernes Beretning nr. 7 2005 om puljen til socialt udsatte grupper

Statsrevisoratet har i brev af 26. januar 2006 anmodet om en redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som ovennævnte beretning har givet anledning til.

Statsrevisorernes bemærkninger

Det nævnes i beretningen, at midlerne er kommet hurtigt ud til projekterne, og at Socialministeriet har administreret puljen korrekt. Statsrevisorerne finder det dog mindre tilfredsstillende, at Socialministeriet:

- Ikke har uddybet puljens målsætninger eller sat aktiviteterne i forhold til målsætningerne.
- Ikke har tilrettelagt en opfølgning, som muliggør måling af effekt.
- Ikke har fastsat, hvordan intentionerne om tilvækst og forankring skal opgøres.

Puljens målsætninger og sammenholdelse heraf med ansøgningerne

Rigsrevisionen har vurderet, at Socialministeriet med fordel kunne have foretaget en yderligere operationalisering af målsætningerne samt en prioritering mellem aktiviteterne, hvilket vurderes blandt andet kunne have givet sagsbehandlerne et bedre grundlag for at begrunde indstillinger og afslag.

For puljen er der udarbejdet en vejledning, der beskriver, at de overordnede målsætninger er at sikre en samlet indsats, der:

- sikrer de svageste grupper en meningsfuld tilværelse,
- afspejler og respekterer de svagestes egne behov og ønsker og
- styrker deres muligheder for at indgå og bidrage til samfundets fællesskab.

Rigsrevisionen vurderer, at disse målsætninger ikke er operationaliseret yderligere. For den konkrete pulje fremgår det af kap. 2 i puljens vejledning, at der er prioriteret en række indsatsområder. Disse indsatsområder er udvalgt for på bedst mulig vis at kunne indfri puljens målsætninger. De prioriterede områder er:

- Etablering af flere midlertidige/varige botilbud og alternative plejehjemspladser.
- Bostøtte, herunder aktivitetstilbud, til fastholdelse af boligen.
- Etablering af flere lettilgængelige tilbud om akutbistand – uden for normal åbningstid.
- Styrkelse af den frivillige indsats, herunder brugerorganisering og udvikling i samarbejdsformer.

Jeg er enig med Rigsrevisionen i, at koblingen mellem målsætninger og indsatsområder kunne have været beskrevet tydeligere. En yderligere operationalisering af målsætningerne ville også bidrage til at fremme mulighederne for en bedre effektmåling.

Socialministeriet vil derfor tilstræbe fremover i udmøntningen af lignende puljer at tydeliggøre operationaliseringen af puljens målsætninger, og dermed koblingen mellem målsætninger, aktiviteter og målgrupper.

En yderligere mulighed, der overvejes for at understøtte koblingen mellem målsætninger og aktiviteter, er, om dokumentationen i ministeriets puljeadministrative system foruden at være en vurdering af det enkelte projekt, også i højere grad kan få karakter af en tjekliste i forhold til den konkrete puljes udmeldte målsætninger og eventuelle vurderingskriterier.

Opfølgning og måling af effekt

Rigsrevisionen har vurderet, at opfølgningen på puljens effekt over for målgrupperne burde systematiseres yderligere.

Rigsrevisionen bygger dette på, at projektansøgningerne ikke systematisk har skullet beskrive forventede effekter, som man på et senere tidspunkt kunne sammenholde med de opnåede resultater.

En vurdering af effekten er dog ikke udeladt, idet dette indgår i en evaluering af storbydelen af puljen. Evalueringen gennemføres af Socialforskningsinstituttet (SFI). Som en del af denne evaluering undersøges effekten af indsatsen i projekterne støttet af puljen. Der belyses fire aspekter med henblik på at foretage en samlet vurdering af effekten:

- Projekternes/aktiviteternes organisering i forhold til brugernes behov/problemer og i forhold til de effekter, man ønsker at opnå.
- Projekternes og/eller aktiviteternes sammenhæng til øvrige indsatser for de udvalgte grupper.
- Samspillet mellem myndighed og leverandør, herunder samspillet med frivillige og private.
- Effekten af de fire indsatsområder¹ i forhold til de opstillede målsætninger og i forhold til den forebyggende og/eller rehabiliterende indsats og/eller i forhold til efterværn.

¹ Evalueringen omfatter puljens fire delindsatsområder: alternative plejehjem, botilbud/intensiveret bostøtte, indsats for udsatte grønlændere samt samarbejde mellem frivillige/private.

Delrapporten vedr. effektvurdering forventes færdig i juni 2006.

Jeg er enig med Rigsrevisionen i, at effektmåling generelt bør prioriteres højere. Derfor er der også iværksat en række tiltag på ministerområdet, der skal bidrage til at styrke grundlaget for kommende effektmålinger. Blandt andet skal projekter, der indgår i satspuljeforhandlingerne, fremover redegøre for forventede effekter.

Endvidere har Socialministeriet etableret et samarbejde med SFI om at udarbejde en model for måling af effekten af ministeriets forskellige puljer.

Opgørelse af tilvækst og forankring

Jeg anerkender Rigsrevisionens synspunkt om, at tilvækst og forankring burde have været tydeligere defineret ved puljens opstart, hvilket ville have givet en mere entydig begrebsforståelse.

Socialministeriet har dog hele tiden arbejdet på at iværksætte initiativer, som kan bidrage til at dokumentere en tilvækst.

Ad tilvækst

Rigsrevisionen vurderer, at Socialministeriet ikke har fastlagt, hvordan tilvækst skal opgøres. Kriterierne var ikke fastlagt fra puljens start, men er sideløbende med puljens udmøntning udviklet i et samarbejde med SFI.

SFI har gennemgået puljens initiativer i forholdt til storbyerne, og vurderet at de støttede projekter har skabt en tilvækst på området:

”Det generelle billede, der tegner sig på baggrund af undersøgelsen af puljeindsatsen og den øvrige indsats for de socialt udsatte grupper i de seks bysamfund, er, at puljeprojekterne har bidraget med en tilvækst på området.” (SFI - 2. delrapport (arbejdsrapport))

Konklusionen er baseret på en mere systematiseret model for opgørelse af tilvækst, som er udviklet i løbet af 2005 i samarbejde med SFI. Modellen er anvendt i SFI's 2. delrapport (arbejdsrapport) Denne model kunne med fordel have været beskrevet ved puljens opstart.

Tilvæksten vurderes på baggrund af udviklingen i udgifter, antal pladser og personaleforbrug, set i forhold til hinanden. Tilvæksten vurderes indenfor de enkelte indsatsområder, fx botilbud til sindslidende. For puljeprojekterne indhentes oplysninger om:

- Driftsudgifter i løbende priser
- Antal pladser (/brugere)
- Personaleforbrug (omregnet i antal fuldtidsansatte)

For indsatsområderne generelt indhentes oplysninger om bl.a. :

- Driftsudgifter i løbende priser
- Antal pladser (/brugere)

- Personaleforbrug omregnet til antal fuldtidsansatte
- Driftsudgifter i faste priser pr. plads
- Personaleforbrug pr. plads

Ad forankring

Rigsrevisionen vurderer, at der ikke har været meldt noget ud om forankringen i den generelle ansøgningsdel. Jeg er enig i, at ordet forankring ikke direkte er nævnt i vejledningen om Pulje til socialt udsatte grupper. Det fremgår dog af vejledningen, at der efter en konkret vurdering er mulighed for at få et fortsat tilskud til projektet efter de første 3 år.

Begrundelsen er, at Socialministeriet efter den første bevillingsperiode ville have mulighed for at vurdere projekternes bæredygtighed, inden beslutning om fortsat tilskud blev taget. I praksis har det således været de samme vilkår om forankring, der var gældende i ansøgningsdelen, som for storbydelen, hvor projekterne forankres i en kommune eller amt under hele tilskudsperioden i takt med at statsstøtten udfases. Det vil sige, at intentionen om forankring har været identisk for både ”storbydelen” og den generelle ansøgningsdel.

Puljen giver mulighed for at yde støtte med en attraktiv finansieringsmodel, hvor tilskuddet langsomt aftrappes. Det er opfattelsen, at finansieringsmodellen med aftrapning af tilskud giver en god tilskyndelse til, at projekterne fortsætter efter ophøret af det direkte statstilskud. Det skyldes bl.a., at den lange tilskudsperiode som udgangspunkt betyder, at projektet bliver en integreret del af kommunens samlede tilbud til socialt udsatte grupper.

Denne redegørelse er også sendt elektronisk til Statsrevisoratet, ligesom der er sendt en kopi til Rigsrevisor.

Med venlig hilsen

Eva Kjer Hansen